

KAN APRANN VINN PLEZIR

DEV VIRAHSAWMY

POU TOU ZANFAN MORISIEN KAN KREOL RANT DAN LEKOL

©Dev Virahsawmy, 2010

PREMIE PARTI:

LIMERIK, HAIKOU, AKROSTIK ETS.

1. BABEBIBOBOU BOUM

Ti Babou pa ti fou,
li bien konn pas bagou;
li kontan fouy ti trou
pou may krab trouloulou.
Me enn zour san gete
li rant drwat dan enn trou
ki limem ti fouye.
Babebibobou boum!

2. TI FANFAN

Ti fanfan lor enn ban
pe flote dan divan.
Timama li kontan,
timama pa kontan.
Sove baba! Koutvan!

3. TONTON

Tonton mars ar zon;
tantinn pa enn gon, do ta.
Tonton dir pardon.

4. MORISIEN

Mo dir twa ala li zoli;
Oblize axepte li zoli.
Robine koule natirel,
Isi dan pei larkansiel.
Son, rit ek rim tou kalite,
Istorik, mazik, kolorye,
Efas egrer e ranz bann pon
Nasional, kalme divizion.

5. KASJET DAN KWEN

Ti ena enn mwa ki ti apel Zen,
pa kone kifer ti kasiet dan kwen.
Tann dir se akoz so gran kouzen Me
ek so ti kouzen, ki ti vinn apre,
ti pli long ki li, ti'ena trante-enn.

6. MADEGONN

Moris ena boukou lasans!
Ale zanafan nou fer nou kont!
Dan madegonn napeyna rans:
Ena kalori ki plen vant;
Group proteinn ki donn krwasans
Olie gonaz ki fer vinn maf;
Napa bliye lezot sibstans
Ni so dibwa. Aret fer gaf!

7. GRO-GRA

Kan ou manz gonaz
fatra, ou vinn gro ek gra.
Lerla bez lor baz!

8. ZAKO FER GRIMAS

Zako fer grimas, tou dimoun riye;
dimoun fer grimas, tou zako boude.
Sef zako desid pou fer petision
anpes pa-zako fer imitasion.
Gran sef pa-zako pe gagn kongolo!

9. FRJYAPEN

Li ron, li ranpli
ar manze, ar fortifian.
Fatra pa konpran.

10. SEGA

Son ek armoni fer mazik
Ekler aswar ar lamizman.
Gran kouma piti anmouvman
Akoz mazik nou lamizik.

11. GRAN MAZOR

Li kwar limem gran mazor,
kot li pase li kraz kor;
toultan li fer so fanor
ar seki pli feb ki li.
Enn swar li zwenn so sozi.

12. TI-ZAN

Li pa per ditou
lougarou, bonom loulou.
Li zis per monper.

13. GOUDLENNNS

Gran Gob pa tro lwen laba dan lenor;
Olwen dan lamer Kwenmir fer fezer.
Uday lor disab get bato peser
Dan direksion les, ti vilaz Poud-dor.
Laba dan Triyang, Sen Kler, Mamzel Zann
Elenn ek Vasou ansam pe konstrir
Nouvo lavenir andeor reper
Noubann ek bannla dan kamion anpann
San ki efas net bote tou kiltir.

14. MO PIE MANG

Mo pie mang donn mwa
nouritir, douser, lonbraz,
fey ver ek dibwa.

15. DIVALI

Deeya avek dife kosmik
Isi ek laba pe ekler
Vilaz ek lavil tou kouler
Ar douser mitay lamitie.
Lespwar aster kapav sante
Isi, laba nouvo kantik.

16. TRANKAT

Sami enn veritab trannkat;
lor marday peyna adverser;
lor koz manti Lisifer per;
lor triyange limem exper.
Abba, yer swar li ti faypat.

17. EKRIJ

Aprann lir-ekrir
zame mo ti gagn li bonn
avan mo kiltir.

18. KARTIE MILITER

Kan mo ti ne dan sime Bonnvenn
Amam ti gagn premie tizanfan;
Ramdass ti move fier so tikok,
Tata ti dir Tifrer met sawal.
Ismael ek Botra donn kado,
Elama kraz satini koko.

Mo tantinn, mo tonton exite;
Ivan ek so tiser vinn louke;
Leela al lav lenz sal larivier;
Irenn donn enn koudme pou met sek.
Tou dimoun mo tann dir ti fite
E ti kwar enn gran-nwar ti leve.
Rate! Zordi zot tou regrete.

19. FELISIT SO TAYER

Li ena paysa. So tayer tir plan,
ranpli so larmwar ar dernie model.
Aster li kone li entelizan.
So nom lor lalis pou vinn prezidan
e so vantardiz finn sorti lor rel.

20. LIR

Met bann sign ansam
e soudan enn gran laflam
ekler mo lasam.

21. BOBASEN

Balfour apel mwa pou desann kaskad
Olie fer devwar, mont enn ran dan grad.
Bernar dir, "Anou lapes kamaron!"
Anon prefer zwe ar so servolan.
Silven li prefer lasal sinema;
Ezenn pedale, ris mwa ver Albion.
Nou dan Bobasen, nou ti bien ere.

22. PRONONSE

Akoz li ti konn enpe Franse,
li refiz nenport ki lot koze.
Prononse, prononse, prononse!
Mem si seki ou dir li nahi
pourvi ki dan zorey li zoli.

23. KONTE

Kan azout de sif,
divize, miltipliye

to nepli dan dif.

24. ROZIL

Rob kouler lapli-soley
Ousa seve larkansiel.
Zenes ki pa per sanzman
Isi zot tras zot sime
Lib kouma zwazo lete.

25. SO LAFWA

So lafwa pli finn ki papie mouslinn
me so bataz -Bap!- kouma lafime
ki peple lanfer kot pe bril pese,
anbet tou lizie, fer manti vinn vre.
Mem so lafwa finn, so toupe latrinn.

26. GALOUBE

Fer li galoupe
avan piti konn marse.
Li'nn kas so nene.

27. KATBORN

Kordegard bar to vizion;
Adrwat enn ranze montagn;
Tourne, get kolinn laba
Boud montagn pli gran ki li.
Olwen lamer tous lesiel
Refers linite perdi.
Non! Non! Pa perdi lespwar!

28. KONTRER MEM ZAFER

Zot apel li Misie Sourir;
so fosdan lor toultan briye.
Li fer Bondie ek Lisifer
sign agriment, kas pognedme.
"De kontrere anfet mem zafer."

29. JENNDER

Tilom dan lakour;
tifi dan lakwizinn.
Kot egalite?

30. LAMOUR

Lamour li enn kado Bondie
Avek lekel nou lamitie
Marye-pike pou fer dibien
Ousa konbat malediksion.
Riye zanfan! Lamour prezan!

31. TRO MALEN

Enn fwa ti'ena enn gran komik
ki ti ouver enn tilanbik
pou fer pitay koul dan dalo.
Biznes marse foul-foul, bayo!
Ziska li vinn enn alkolik.

32. MANTI SA!

Tou seki dir li
li kontan dir, "Manti sa!"
Mo dir li zoli.

33. PORLWI

Porlwi mini-nasion-zini?
Olie fer zes ar vadire,
Resanble seki pa ete,
Li prefer koz laverite.
Wi, li koz so difikilte.
Imitasion pa enn zen!

34. FOURMI LOR MONTAGN

Dan mo pannchayat, matlo
nou trouv vwazen so defo;
lapay dan lizie vizib,
fourmi lor montagn vizib;
bef dan lakour envizib.

35. NATIREL

Bizen tes siyans
pou respir ler natirel?
Abe pou ekrir?

Abe pou ekrir
pa bizen lang natirel?
So lang maternal?

36. MERIT

Mem li katar li kalifie
E pa bizen get so diplom;
Rezilta sa enn fos problem.
Inital koz sertifika!
To tann mwa bien? Li finn bien ne!

37. LI PENG

Li peng, li krab, li lare;
li pa kontan depanse;
li kontan zis ramase.
Mem manze li rod moufta
ziska li gout mortora.

38. PRAN, PRAN, PRAN

Zame li done!
Dan so labib ena pran.
Pran ziska trangle.

39. DRWA

Donn mwa mo drwa do bachara!
Refiz mo drwa? Ki to kwar twa?
Waya-waya to nek zaza!
Aster mo ler pou kraz boja!

40. RAPEL VONVON

Zot tou rapel zistwar Vonvon
ki tou ti kwar li enn kouyon.
Akoz li ti gran debrouyar
li konn trase mem li dan nwar
ziska enn zour li vinn sanpion.

41. PALAB (1)

Parol enn lesel,
si palab pa kas lezel,
ed konket lesiel.

42. PALAB (2)

Parol fane ar lapeti;
Ale, vini fann so malang.
Li larg anvrak enn ta lapang
Abaz palab ek kalomni.
Bous nou lespri, may nou lalang.

43. LENDI KORDONIE (1)

Li enn bon zouvriye
ki pa kontan drame.
Mardi ziska Samdi
travay pa konn repi.
Ayo! Pa koz Lendi!

44. LENDI KORDONIE (2)

Amize Samdi!
Dimans kontinie Lendi
kas malad latet.

45. LENDI KORDONIE (3)

Li enn bon zouvriye ki pa per travay
E ler Samdi vini ar so pos bien plen,
Ni li, ni so matlo pa per depanse
Dan lakanbiz, magazen soulie
Itil, initil.

Ki to pe koze do ta? Ki to konpran, twa?
Olie to vey mo zafer, vey to prop zafer!
Radote! Radote! Rodote!
Dimann li lelandime ki ti arive
Omilie boutey vid, zanfan pe plore.
Napa kwar li pou rapel!
Ise-pouse
Ebenis rod soulazman dan boutey Lendi.

46. *VROUM-VROUM (1)*

Li kontan rant dan bagnol,
fer vroum-vroum kot li pase.
Pieton, siklis atansion!
Li nepli bien konn marse,
so moter aster bat fol.

47. *VROUM-VROUM (2)*

Kan vroum-vroum vroum-vroum
lesiel, later transpire
e Pol-Nor fer boum.

48. *VROUM-VROUM (3)*

Vites manz vites lor vites,
Rapid fer rapid gagn latet
Oubien gagn laraz san fer zes
Mem si voiture la pe fer tret.
Vwazen pe louke par lafnet,
Razwar pe fite pou taye,
Ourit pe avoy so lapat.
Mamlouk ki extra exite!

49. *DOMINER (1)*

Kouma li zwenn pli feb ki li,
mesanste mont dan so latet.
Bebet touye pou so sirvi,
li li nek touye pou fer fet.
Zis seki for, li dir, trap fwet.

50. *DOMINER (2)*

Li kraz seki feb,
fer fam ek zanfan plore.

So zour pou vini.

51. DOMINER (3)

Dan so kafe peyna triyaz;
Otan ki posib li fer piyaz.
Madam, misie pas dan pake
Inosan 'si gagn maltrete.
Nanye pa aret so lelan
E soufrans lezot fer so lasos,
Ranz so kari, ogmant so jos.

52. OBEZITE (1)

Piblisite diriz lavi
fer li konsom tou kosonnri.
Li viv lavi sivilize:
zwe video, loto, teve.
Lekor large, mix anvakans.

53. OBEZITE (2)

Li nana gonaz:
lokal, enternasional.
Gonaz kontrol baz.

54. OBEZITE (3)

Olie manz prop e fer fizik,
Balram prefer antonn mastik,
E pas lazourne lor lili.
Zot kwar mo pe rakont zistwar?
Imen viv bien kan li marse,
Travay lekor ek so lespri
E dir mersi Segner Bondie.

55. LI PA SEY KONPRAN (1)

Li pa kontan konpran lezot
parski li kwar ki li tousel
entelizan, kapav konpran;
li li kas kot, lezot fer fot.
Akoz sa li toultan tousel.

56. LI PA SEY KONPRAN (2)

Li entoleran;
zame li pa sey konpran
santiman lezot.

57. LI PA SEY KONPRAN (3)

Enn dimoun ki kwar li konn tou
Napa ena anvî ditou
Tret lezot dimoun ar respe.
Olie fer zefor pou konpran
Lopinion entel diferan,
Ekler lespri ki dan brouyar,
Rod konpromi pou fer lape,
Azout enpe fraternite,
Nou gran peto fer so vantâr,
Swazir sime plen ar pikan.

58. KOUMA FEY SONZ (1)

Li telman kwar li siperyer,
nene anler, li pa trouv kler
kan so vwazen ape soufer;
li pa tande zanfan plore
ziska zour li ti zwenn tase.

59. KOUMA FEY SONZ (2)

Nanye pa tini
lor fey sonz dan bor dilo.
Lamour prop bien sal.

60. KOUMA FEY SONZ (3)

Enn dimoun ki pa pran kont,
Ni soulaz lapenn lezot;
Desid ki limanite
Initil dan liniver;
Fidel ar so lentere
Ek ar so prop kamanber;
Rapel zis so prop ego
Ansam ar so prop zwisans;
Napa konn fer labous dou,
Sa zans la li pir ki mons.

61. GROSIE (1)

Li telman grosie ki mem grosierte
ler li get nou lom gagn mari onte.
Rafinnman ek polites al kasiet
dan kavo lamor pou pa gagn latet.
Kan li pe pase Sansitiv ferme.

62. GROSIE (2)

Degenn degoutan,
grosierte refiz limit,
fer manier kile.

63. GROSIE (3)

Gro zoure san ponktiasion
Roule lor koltar sime
Okler, san ezitasion,
San pider, san restriksion.
Inital rod kontrole!
Efase? Li pou refer.

64. POLITES (1)

Mo tonton li telman poli,
si so patron telefonn li,
galoupe li al met kravat.
Pa riy li! Li enn dimoun drwat
mem si to trouv li enpe mat.

65. POLITES (2)

Polites bien bon
me kan tro, ala li rann!
Exes polites?

66. POLITES (3)

Pou boukou, polites se pas bagou
Oubien expresion enferyorite.
Li enn manier kler pou enpoz respe,
Izienn sosial pou anpes fer progre;
Taktik politik pou bous tou bann trou.
Eski tousa vre? Pa bizen manier?
Si li pe zis dir bonte nesaser?

67. GOURMANDIZ (1)

Lizie bien gro, labous fite
me so ti vant perdi davans.
Samem zistwar Sir Gourmandiz
ki antone me zame rans
ziska enn zour vant eklate.

68. GOURMANDIZ (2)

Dereglaz dosaz,
ekilibraz dan feyaz!
Gro lizie, ti vant!

69. GOURMANDIZ (3)

Gro lizie defaze, depareye
Ouver gran zis lor nisa asterla;
Refiz get seki dime rezerve
Mem si li bien kler niaz nwar plen laba.
Amizir zwisans fizik bat dolok
Nam pe angourdi, lespri pe gagn sok,
Desten fer koustik, tou garni fware.
Intil mo dir ki ti arive!
Zed ariv dan bit san satisfaksion!

70. PREZIZE (1)

Gran Malkom ti dir –li ti'ena rezon-
dan nou ti pei, sanse paradi,
nou fabrik disik, par tonn prezize.
Diskriminasion, samem nou kiltir!
Get defo lezot, pa nou pouritir!

71. PREZIZE (2)

Nou kwar nou prop net,
lezot ki bengn dan malang.
Lezot ki lanfer!

72. PREZIZE (3)

Parski to kwar tomem pli gran,
Red, ris, robis, to fer rasis
E imilie pa kouma twa
Zis parski zot enn lot kara.
Inzistis dan to tabisman
Zame aret bril lazistis
E martiriz nou diferans.

73. MALANG (1)

Malang pa get figir ousa kouler!
Kan lekor malag, ledan pa brose,
seve pa pengne, zong kouler later,
lespri vinn malang, li kontamine
ar makacha pi ki polie leker.

74. MALANG (2)

Malang may malang,
partaz zot sekre ade,
lerla zot bwar bang.

75. MALANG (3)

Mo kann enn mamzel ki apel Mis Tang.
Ala li malang, ala li malang!
Ler bizen bengne li prefer vangvang;
Akoz so zong long li fer so chang-chang.
Nou bizen sove depi lavarang,
Galimacha pe netway so lalang.

76. PARTAZE (1)

Sipozon vremem nou tou egois,
ki nou lentere personel pli for
lerla, mo baba, napeyna lespwar.
Finn ena Zezi, finn ena Gandhi!
Savedir, baba, lespwar pa finn mor.

77. PARTAZE (2)

Kan nou partaze
olie gourman nek pans pran,
kapav espere.

78. PARTAZE (3)

Plito ki nek pans seki kapav pran
Anou get enn kou ki kapav done.
Rar-rar ki nou zwenn lespri partaze
Tandik ki lespri tap tou, plen mo pla
Alez dan lemonn "Tousa Pou Mwa Sa".
Zame sa pa pou sanz baz, sanz zizman
E to perdi letan rod fer sanzman.

79. SOLIDARITE (1)

Kan enn dimoun andifikilte,
olie fer koumadir pa trouve
ousa zet enn gro ros pou koul li,
avoy enn golet pou sekour li.
Samem apel solidarite.

80. SOLIDARITE (2)

Solidarite,
mo mazik sivilize,
fer nou vinn dimoun.

81. SOLIDARITE (3)

Sirman mo pa enn lil tousel
Ousa enn pie dibout tousel
Laba omilie bann karo.
Initil kwar lezot traver,
Desten gonaz ki san valer,
Aryer ki zwe deryer poto,
Roder ki tourn dan karousel.
Imen partou pe rev mem rev!
Tou dimoun zot dan mem kales
E ansam fer fas lasesres.

82. L'ALIMIER(1)

Ler fernwar fezer
nou bliye gran lalimier.
Big Beng zame tengn!

83. L'ALIMIER(2)

Ler toufann pe tourdi nou
souvan nou perdi kouraz,
les febles trap nou likou,
negatif fer so ravaz.
Get bien! Lalimier pa'nn tengn!

84. L'ALIMIER(3)

Ler brouyar touf lalimier
Ar so gaz ek so lasik;
Ler lafime trangle ler
Ignor zanfan asmatik,
Mazorite fer sanblan
Izienn dan jalsa piknik
E tou zanfan san paran
Rar-rar gagn dezagreman.

85. L'ARKANSIEL

Larkansiel li pa zis enn lalians
ant later set kouler ek lesiel.
Parski so kouler pa melanze,
li linite dan diversite
ki donn nou drwa de idantite.
Akoz sa mo pa zis Morisien;
mo osi ate, kwar dan TREQ
ar/san relizion, Kreol-Endien,
Kreol-Afriken, Kreol-Ero...

86. POEM POU FET MAMA

Kouma to bien! Kouma to bien!
Dan so lebra kouma to bien!
Kan to gagn fen, kan to gagn fen
Se so lekor ki nouri twa.

Kouma to ge! Kouma to ge!
To ti lemonn bien proteze.
De lizie fier ki trakase
Pe vey twa fer to premie pa.

To rapel kan Claudette vini
Ar so divan ek so lapli
To ti lekor ti pe tranble,
To ti leker ti pe sote.
Kisanla dan so de lebra
Ti anvelop twa pou konsol twa?
Kisanla sa? Kisanla sa?

Enn fwa, aswar, to rapel bien,
Lafiev-kosmar kouma koltar
Ti pe bril twa ar marenwar
Dan tourbiyon enn lasesres.
To lekzistans ti menase.
Akote twa lor bor lili,
Lasours lavi ti pe veye.

Nou tou ti ge! Nou tou ti ge!
Lorkes ti pe fer nou danse,
Nou lespri ti pe voltize,
Nouvo lavi ki koumanse.
Laba dan kwen pre kot gato,
Leker sere deryer sourir,
Vit-vit li ti efas enn larm
Pou ki personn napa trouve.

Li for, li feb, li zenn, li vie,
Li krent, li smart, li kabose
Li ankor pe vey to sime.
Dan so lizie fier-trakase,
Nanye napa kapav sanz sa,
To res ankor so ti baba
Ki li'nn nouru ar so lekor.

Anou sante! Anou sante!
Zordi so fet, anou sante.
Me selman fale pa bliye
Enn tipanse pou malere.

(1980)

87. DAN PEI MAZIKAL

Pou Jean Margeot (Ton Zan). Enn tradiksyon lib "The echoing green" par William Blake.

1

Ler soley leve
Fer lesiel riye
Laklos ding-dong-bel
Apel Samarel;
Zwazo tou kouler
Lor pie, dan lezer
Sant for-for, pli for
Ki laklos an-nor
Ler nou tap nou jal
Dan pei mazikal.

2

Ton Zan seve blan
Efas nou tourman;
Anba pie pipal
Korom amikal
Riye get nou zwe.
Ekout zot koze:
"Koumsamem lontan
Kan nou ti zanfan
Nou ti tap nou jal
Dan pei mazikal."

3

Ler bann tipti fatige
Nepli kapav amize
- Soley al bwar dilo -
Nou jalsa net chombo.
Lor godi zot mama
Gran zanfan, ti baba,
Bann zwazo Makabe
Pe kas kou, pe reve;
Zot chomtaye bann jal
Dan pei mazikal.

88. ZENES ANFLER

Lor figir lalinn li trouv so zezer,
Lor reyon zetwal li get so pwenter,
Kan divan soufle, labriz mirmire
Toulde soupire, zot leker bate.
Samem nou apel ti zenes anfler.

Kan niaz plastisinn pe desinn zimaz,
Kan rafal lamer kit tras lor laplaz,
Sakenn dekouver figir so pwenter,
Zot nam pran lezer, resof zot leker.
Samem nou apel ti zenes anfler.

Kan zot lame zwenn bel bourzon frison,
Pli tipti kares provok eksplozion,
Lame dan lame zot koumans fer plan
Pou zot lavenir kan zot pou vinn gran.
Samem nou apel ti zenes anfler.

Ti zenes anfler dan zot ti leker
Pe santi zekler anflam zot boner.
Napa fer fezer, nou tou pas par la!
Nek fer enn zefor, rapel premie fwa
Kan zis enn sourir ti zenes anfler
Ti fer nou leker gonfle ar saler.

89. POZ TO LALEV

Poz to lalev lor mo poem
Fer mo sante vinn imortel,
Poz to lamour lor mo lavi
Fer mo lavi vinn eternal.

Dimoun partou pe boufonn mwa,
Zot dir koumsa enn fouka sa;
Zot pa konpran ki dan enn fler
Mo kapav trouv to sourir kler.

Poz to lalev lor mo poem
Fer mo sante vinn imortel,
Poz to lamour lor mo lavi
Fer mo lavi vinn eternal.

Dimoun partou zot tro serye,
Zot pa'le kwar dan lesiel ble
Ler soley dou fann lalimier
Mo kapav tann to lavwa kler.

Poz to lalev lor mo poem
Fer mo sante vinn imortel,
Poz to lamour lor mo lavi
Fer mo lavi vinn eternal.

Dimoun partou zot lespri lour;
Pa gagn letan pou pans lamour.
Zot riy foutan kan zot tann dir
Mo pran letan pou mo ekrir.

Poz to lalev lor mo poem
Fer mo sante vinn imortel,
Poz to lamour lor mo lavi
Fer mo lavi vinn eternal.

Zot riy foutan kan zot tann dir
Mo pran letan pou mo ekrir
Ar mo onet mo santiman
Ki bourzone mem dan koudvan.

Poz to lalev lor mo poem
Fer mo sante vinn imortel,
Poz to lamour lor mo lavi
Fer mo lavi vinn eternal.

Dimoun partou pe fer erer,
Poem damour li nesaser
Parski lamour li eternal,
Limem fer nou vinn imortel.

Poz to lalev lor mo poem
Fer mo sante vinn imortel,
Poz to lamour lor mo lavi
Fer mo lavi vinn eternal.

90. LAFONTENN TI BLIYE DIR

Lafontenn ti bliye dir
seki ti pase apre.
Li vre sigal ti nachannya,
nek pans zordi, bliye dime
e fourmi ti'ena rezon
fou li enn bon kamoufle.
Enn ti-sok ti nesaser
pou fer sigal retrouv kler.

Me seki nou poet pa finn dir
se ki kan movetan vinn pous bor
e sigal pe tranble, mordefen
fourmi la ti alim enn reso,
ti donn li enn kouyer dile so.

Fourmi la ti disip Zezikri.

91. ENN TI-RESET

To'le kone kifer
Mo nam gayar mont dan lezer?

Kan mo'le sante
Mo pa asiz lor liv gramer
Ousa dibout lor diksioner,
Farsfoud dideor.
Mo konpoz mo prop masala.

Mo pran parol zwazo Samarel,
Aroz lor li zepis larkansiel,
Vers ladan dile limanite,
Parfim li ar jafrann dinite,
Met enn pense mo lamour pou twa
E melanz tou ar mo prop ledwa.

Ala sekre mo prop masala.

92. TI KOUTO

Ti kouto, ti kouto, ti kouto koup,
ti kouto koup gro zironon.
Ti kouto, ti kouto, ti kouto koup,
ti kouto koup gro zironon.

Napa get so ti kalite,
napa get so ras;
napa get so ti kalite,
napa get so klas;
napa get longer so seve,
napa get so kars;
napa get seki nou trouve,
rod bote kasiet;
gete si li konn donn lamour,
lamour partaze.

Ti kouto, ti kouto, ti kouto koup,
ti kouto koup gro zironon.
Ti kouto, ti kouto, ti kouto koup,
ti kouto koup gro zironon.

93 MO PEI

Mo pei li pa zis enn tapi karo kann,
Zis kristal fangouren ek parfen tamaren;
Li pa zis enn choula pou sof roulman ravann,
Zis kadans sourian bann transenk kas leren;

Mo pei li pa zis kokotie ekzotik,
Zis soley lor laplaz ek douser badinaz;
Li pa zis soulezon dan nisa rom tropik,
Paradi pou touris ek foulous-alanaz.

Mo pei li tousa, me li plis ki tousa.
Li finn gout lavantir dous-amer ras imen,
Konstrikter-destrikter, bulldozer-mazisien.
Li enn gran larkansiel kot zepis tou kouler
Gard freser gramaten dan bourzon nouvo fler.
Mo pei li tousa, me li plis ki tousa.

94. LOUGAROU PAPIEMASE

Pa plore-plore baba
Pa bizen gagn per
Papa ek mama nou la
Ferm lizie dodo

Kan mo ti ena to laz
Parey kouma twa
Aswar mo ti fer kosmar
Lougarou manz mwa
Lougarou kime-grense
Ouver gran lagel
Me zame li ti gagn mwa
Mo nam ti pli for

Pa bizen to per baba
Ferm lizie dormi
Lougarou Papiemase
Obliz nou grandi.

95. BALAD ENN MALAD

Mo konn mo lepok, lepok to papa,
Kan enn fwa letan dimoun vinn kot mwa,
Sirtou Shannkrannti dan spesial rout
Pout gout gajak rar laplaz mo douser,
Lonbraz mo repo, dilo mo freser.

Zordi mo pa bien,
Mo lili labou.
Lete mo gagn fre,
Liver mo gagn so.

Mo kone, beta, to papa pa la;
Lepok Shannkrannti finn swiv to papa;
Bis spesial rout nepli spesial.
Tekewe beton, drenaz goudrone
Finn kraz mo lakaz, zis nom ki reste.

Mo apel Pereber,
Mo vre nom li Yer.
Lete mo gagn fre
Liver mo gagn so.

96. GRANBE

Granbe-Lanwit, twa to enn fwet!
Zetwal garni lor to latet,
Rob diaman lor to ledou,
Enn lipou lor to likou.

97. *MO PIE MANG*

Mo ti ena enn pie mang dan lakour
Ti donn mwa so lonbraz toulezour
Ti ranpli mo labous ar douser
Ti tranp-tranp mo lizie dan kouler
Mo pie mang ti toultan zenere
Ti protez mo gazon kont soley
Ti nourri orkide lor so fre
Pa ti konn fer santaz ni ravaz

Me pov mwa, bachara! Ki mo fer?
Mo priye pie lafours kot lotel gouvernman
Li pli gran, li pli ot
Li li omniprezan
So lao, so anba melanze
Kot li tal so kadav
Kot li poz so deryer
Kot li bouz so bann pion
Nanye nepli pouse
Li pli gran, li pli for
Akoz sa mo priye pie lafours
Kot lotel gouvernman

Pie lafours finn tom plat
Ti koutvan ti ase
Pou fer li manz later

Mo pie mang ankor la
So lonbraz, so douser, so bonker
Kan mo ferm mo lizie
Mo sir li pou donn mwa
Detrwa ti bout dibwa
Pou fer mo samadi.

98. *MARISIA*

Marisia ledan dile
Bann ti petal margerit
Dan freser tied so sourir
Lor laplaz ki tal disab
Garni ar koki boner
Pou anpes lalang dilo
Sikann lipie filao
Pe get lekim zwe piano

Marisia labous onte
Finn fel de fwa CPE
Get ledan lansar bles-bles
Kolie mouye disab fen
Laroul sourd mont kadadak
Kras lekim lor brizan mor

Marisia latet bese
Lekor sifone
Lespri rapiese
Get soley kouse
Per soley leve

99. *THINKING IS SINKING*

O pardonn mwa René Descartes:
" Non cogito ergo sum."

Dan mo pei ena'nn vilaz,
Enn ti vilaz kasiet dan niaz.
Dan mo vilaz kasiet dan niaz
Ena enn maz kontrol labaz.
Nou tou ere, nou tou bien saz,
Swiv li partou, manz so mesaz;
Nou ekout li ar lapeti:
Satini verb, zansar adverb,
Rougay pronom, kichiri nom,
Bouyon prefiz, salad sifix -
Li fer vinnday ar azektif;

Enn briyani filozofi
Depi Lendi ziska Samdi;
Dimans nou sans, pla rezistans:
Kalya sentax ziska nou rans.

Pardon Plato! Pardon Sokrat!
O Panini pardon, pardon!
Nou lerwa maz pe fer laraz.
Bann derapaz, bann kafouyaz,
Bann magouyaz andeor baz
Zot enn menas sekirite
Nou ti vilaz kasiet dan niaz.

Fekla do ta nou lerwa maz
Finn dikte nou dernie mesaz:
"René Descartes enn ti-lespri
ki'nn fer erer vokabiler.
Nou tou bizen ziska zordi
Met enpe lord dan nou lespri,
Aprann par ker, repet par ker:
' I SINK, ZERFOR I AM'.

Pa manti!
Mari mesaz premie Avril.

100. LALANP LATER/DIYA

Dan marenwar epe
Enn ti petal dife
Pe petiy ar lespwar
Ki dime marenwar
Pou plati dan enn kwen
E lera nou desten
Kouma lalanp later
Pou ekler liniver
Ar mil petal dife
Fer marenwar sove.

ZISTWAR-FAB TONTON EZOP

RAKONTE PAR DEV VIRASAWMY

ZISTWAR FOURMI EK KARANBOL

Enn zour lete, dan bor enn karo may, enn karanbol, bebet ver, ti pe kas poz lor enn fey ver tann. Lesiel kler san niaz ti pe briye ar lalimier ble elektrik. Karanbol so leker ti kler kouma lesiel kler. Li ti pe sante for-for e tanzantan li ti leve, tras detrwa pa, balans so waya e lerala re-al larg lekor lor douser fey ver tann.

Enn fourmi nwar ti pe pas pre kot li. San lev latet, li ti dir formi la: "Aret fer mofinn! Ki to pe sarye koumsa? To fatig to nam pou nanye. Fer kouma mwa. Rilax. Ennjoy!"

Fourmi reponn: "Non, kamarad karanbol. Ena so ler pou travay, ena so ler pou repoze, ena so ler pou amize."

Karanbol ti riy enn riye foutan; ti trap so lagitar e ti koumans sant enn sega.

Soley riye dan lasiel ble

Zwazo partou pe gazouye

Aster to'le mo transpire?

Peyna sime! Peyna sime!

Bontan, bontan! Nou soulbontan.

Avan soley ti al kouse, gro niaz nwar ti kouver tou. Aswar lapli ek divan ti frete; zekler ek loraz ti desir ler. Karo may ti plati net.

Soley ti al kasiet. Fernwar ti tal so vantar partou. Lafen ti pe grogne dan vant karanbol. Li ti al kot fourmi pou dimann sekour.

Fourmi ti enpe agase ler li ti trouv li. Karanbol ti rakont so mizer. Fourmi ti reponn li brit-brit: "Be kontigne soul to bontan!"

Me ler karanbol ti pe vir ledou pou ale, fourmi ti regrete. Li ti rapel enn ti parol ki li ti tande enn fwa lor Montagn Signo: "Pa refiz sekour mem to pir ennmi." Li ti envit karanbol rant dan so lakaz.

LERA LAVIL EK LERA BITASION

Lera lavil ti al rann vizit lera bitasion, so kouzinn ki ti fek gagn tibaba.

Kouzinn Kanpagnar ti bien resevwar so Kouzen Anvil. Ler pas atab, Lera lavil ti lev so nene.

- "Sa ki zot manze isi?"

- "To pa kontan dalpita, karribarri?"

- "Manze jangli sa! Vinn ar mwa, mo montre twa manze sivilize ki dimoun danpop manze."

Lelandime, apre ki li ti finn dimann so mama okip so baba, Kouzinn Kanpagnar ti akonpagn Kouzen Anvil pou al Porlwi, kapital sa pei la.

Zot ti al dan lakav enn gran vila kot enn gran komersan ti reste. Aswar zot al dan salamanze pou gout enn festen, restan enn gran fet kot Premie Minis ek bann gran diniter ti prezan. Zot ti bwar sanpagn dan fon ver, manz kaviar dan fon lasiet. Souden enn tapaz ti fer zot leker bat dan mole.

- "Ki'ete sa?"

- "Misie la ena de bulldog."

- "Baprrrebap!"

- "Manze vit-vit avan zot vini."

- "Kouzen, mo pe al mo lakaz."

- "Kifer?"

- "Preferab dalpita, karribarri anpe ki sanpagn ek kaviar dan toufann."

MWANO EK PAN

Enn ti mwano zenn-zenn, fek konn anvole, ti trouv enn pan ar so long lake teknikolor.

Kifer mo pa ti koumsa, li ti panse. Si mo ti ena enn long lake plim teknikolor, momem ti pou king dan lakour madam.

Depi sa zour la li ti ramas tou plim pan ki li ti trouve. Kan li ti ena enn bon stok, li ti kas lagren lakol lor pie, kol bann plim pan lor so ti lake mwano. Lerla li ti fer letour dan lakour madam.

Ler li ti tann lezot zanimo riye, li ti kwar ki zot ti pe apresie so bote. Li ti kontinie fer so fanor me li pa ti realize ki so fos lake ti finn dekole e ti pe alonze lor gravie pre kot poubel.

So ser ti sagren li. Li ti vinn dir li dan so zorey ki li pe pas pou boufon.

Nou ti mwano vit-vit ti al kasiet dan zip so mama ki ti dir li dousma dan so zorey, "Zame get zwazo par so plim!"

PAKE DIBWA

Ler li ti santi lamor pe aprozé, enn vie papa ti apel so bann zanfan kot so lili. Lor enn latab ti ena enn pake dibwa.

"Avan mo ferm lizie, mo ti pou kontan kone lekel parmi zot kapav kas sa pake dibwa la ande."

Enn par enn sak zanfan ti seye. Abba! Pake dibwa ti dir mwa ki la.

Ler tou zanfan ti abandone, li ti dir so vie madam koup lakord ki ti pe atas tou dibwa ansam. Li ti dimann sak zanfan pran enn dibwa pou kase. Pak, pak, pak. Enn par enn dibwa ti kase.

Lerla li ti dir zot: "Zot finn trouve zotmem. Zame bliye zanfan. Linion fer lafors."

POUL DIZEF LOR

Enn zour, Basdeo, enn ti elver poule, ti gagn enn mama sok ler li ti al ramas dizef dan poulaye. Enn dizef ti zonn net, kouler lor. Ler li ti trap li, li ti dekouver ki dizef la ti lour kouma diplon.

Li ti pe al zet li me ti sanz so lide. Li ti al get Misie Konay, enn bizoutie bien respekte. Misie Konay ti dir li ki dizef la ti an lor masif.

Toulezour mem poul ti pe donn li enn dizef lor ki ti pe raport li gro lamone. Li ti pe investi so larises dan so biznes ki ti pe grandi for-for.

Me malsans, plis li ti pe gagne, plis li ti pe anvì plis. So gourmandiz ti depas kad. Li ti anvì vinn pli ris ki bann risar dan so vilaz. Li nepli ti ena pasians. Olie atann enn dizef lor par zour, li ti desid pou ouver vant poul la pou gagn tou enn sel kou.

Li ti trap poul la, sot so likou, ouver so vant.

Aswar so madam ti kwi enn bon kari poul me Basdeo pa ti gagn fen.

Lelandime gramaten, ler kok ti sante, kadav Basdeo ti pe anpandan lor enn travers dan poulaye.

RASEL EK SO BIDON DILE

Rasel ti enn zoli mamzel
Me so latet ti karousel.
Enn Samdi so mama dir li
- "Degaz twa al bazar Fifi
Vann enn bidon dile kabri."
Ar bidon dile lor latet
Lespri Rasel pe dans dan fet.
- "Kan mo'nn fini vann tou dile
Ar profi mo pou al aste
Zoli rob ek zoli soulie.
E aswar dan wachiwala
Mo pou waya anba-anba
Koumsa, koumsa, koumsa, koumsa ."
Ler jalsa sarye so lespri
Rasel bliye dile kabri
Dan bidon plen lor so latet.
- Rasel, Rasel, ala to bet -
Bidon fer enn plonzon piktet,
Rant direk dan enn touf raket.
Rasel, Rasel, zoli zezer
Kan to pe fer louvraz peper
Pa les vangvang souk to boner.

ZISTWAR SATEK LERA

Dan parlman lera zot tou eksite. Enn sat pe fer ravaz. Bizen aret so lelan. Sak depite lera pe donn so solision. Parfwa zot tou koz anmemtan.

Prezidan lera pe gagn kongolo pou met lord.

Enn kou enn zenn lera fek sorti liniversite, diboute, dres so lagorz. Tou dimoun aret koze pou ekout li. Lor koze peyna so segon.

Li koz for-for. Sa so labitid sa! "Pa kone ki zot pou fer san mwa. Solision la pli senp ki senp. Nou bizen atas enn laklos dan likou sat la. Koumsa ler li vini, nou pou tann li. Fasil gagn letan pou al kasiet."

Aplodisman. Tou lera sote-pile. Traka fini, zot tou panse. Ena mem dir bizen donn envanter sa lide la enn meday spesial. Lezot dir ki li bizen vinn Premie Minis. Limem sover Repiblik Lera.

Dan sa tapaz napa-badine, enn vie lera dimann drwa pou koze. Ki li pou dir, sa vie siko la?

Vie lera koumans koze: "Enn lide extra! Me dir mwa kisannla pou al atas laklos la?"

VRE KAMARAD, FOS KAMARAD

Dan mo vilaz ti ena enn personaz repite. So nom ti Konper Yev. Ler so paran ti mor, zot ti kit enn gran tabisman pou li parski li ti enn zanfan inik. Akoz samem, Konper Yev ti ena boukou pitay. Boukou pitay ti vedir boukou kamarad ki touletanto ti rann li vizit pou manze, bwar, donn jaz. Dir ou divers touleswar!

Kan zot sou, souvan ti tann zot dir: "Maja karro, beta, for toumoro wi day may frenn." Personn pa ti pe bien konpran ki zot ti pe dir. Kikfwa zot ti pe koz direk ar Bondie!

Parmi so bann kamarad dan zwisans ti ena Dogberi, seval lekours; Oktopousi, gorlkiper lekip nasional; Mazor Elefanntous, sef sirk; Kalipa Godzila, sanpion labox etc.

Konper Yev pa ti frekant zans ordiner kouma lapen, kabri, zwazo, lera etc. Zot ti tro ensinifian, tro basklas pou li.

Enn zour enn troupo lisien lasas ti anvai nou vilaz. Sa bann lisien la ti ena enn preferans siper-spesial pou laser yev. Konper Yev ti galoup kouma fles al kot Dogberi ki ti pe antrene pou Medenn - pa kapav kas so konsantrasion; Oktopousi ti ena enn mach pou zwe - li bien bizen relax avan mach; Mazor Elefanntous ti pe prezid konsey administrasion - pa kapav deranz li; Kalipa Godzila ti fer so sekreter dir ki li pa ti la.

Konper Yev ti pe panike. Zape lisien afame ti pe aprise. Li ti asiz lor enn ros, plore. Enn lapen, enn kabri, enn kardinal ek enn ti-lera miske ti vinn get li. Zot ti ris li, amenn li al kasiet dan lakav lot kote enn larivier. Zot ti okip li ziska ki danze ti fonn.

YEV'EK KRAPO

[*tex pou enn sante*]

Enn fwa enn troupo yev dan enn ti lil
Kot problem anvrak enn lor lot tap pil
Enn swar dezespwar kan lavi siplis
Desid pou al lor bor enn presipis
Pou zet zot lekor dan lagel reken
Parski ar lavi zot tou ti bien plen.

Kiserti viv kan larme Tilespri
Koulout lor lakrwa Senier Zezikri?

Pa pli tar ki yer enn geng Mesanste
Ti fer enn lennding pre kot zot reste.
Trape-bate, zot ti touy inosans;
Bril tou nik zwazo ziska lamor rans.
Soufrans, tirani nek fer so vantar;
Dominer partou nek fer so grannwar.

Kiserti viv kan larme Tilespri
Koulout lor lakrwa Senier Zezikri?

Kouma zot tou ti pe al tengn zot souf,
Enn troupo krapo sorti deryer touf,
Dir zot arete, pa les gro zero
Devor ti zero. Pa pran fos sime!
Toulezour troupo toutsort zaimo
Zet lekor dan vid, nanye pa sanze.

Kiserti viv kan larme Tilespri
Koulout lor lakrwa Senier Zezikri?

Ler zot pe koze, enn troupo kabri
Bes latet fonsé, drwat dan presipis.
Lerla yev konpran ki nou maladi
Anvi pa anví, ena sinapis.
Senier Zezikri ti donn so lavi
Pou anpes lamor vinn fer so mari.

Kiserti viv kan larme Tilespri

Koulout lor lakrwa Senier Zezikri?

Senier Zezikri ti donn so lavi
Pou anpes lamor vinn fer so mari...

ZISTWAR KRAPO EK BEF

(Enn ti krapo galoupe al kot so papa dan bor enn basen.)

TI-KRAPO

Papa, papa! Vinn gete.! Enn mons. Li gran kouma montagn. Li ena korn fite pwent lor so latet. So long lake kouma fwet. Ayo, mo gagn per.

PAPA KRAPO

Pa per mo piti. Bef Ton Maniel sa. Anverite li pa gran. Mwa mo pli gran ki li .

TI-KRAPO

Twa to pli gran?

PAPA KRAPO

Mo kapav vinn pli gran, pli gro si mo'le.

TI-KRAPO

Pli gran. Pli gro.

PAPA KRAPO

Nek gete. Manz pistas get sinema.

(Papa Krapo koumans ris ler pou ranpli so lestoma.)

PAPA KRAPO

Koumsa?

TI-KRAPO

Li ti boukou pli gro.

(Papa Krapo ris plis ler.)

PAPA KRAPO

Ki to dir? Koumsa?

TI-KRAPO

Pli gro, Papa, pli gro.

(Papa Krapo ris ankor plis ler.)

PAPA KRAPO

Koumsa?

TI-KRAPO

Pli gro, Papa, pli gro.

(Papa Krapo ris ankor plis ler.)

PAPA KRAPO

Koumsa?

TI-KRAPO

Pli gro, Papa, pli gro.

(Papa Krapo ris ankor plis ler.)

PAPA KRAPO

Koumsa?

TI-KRAPO

Pli gro, Papa, pli gro.

(Papa Krapo ris ankor plis ler.)

PAPA KRAPO

Koumsa?

TI-KRAPO

Pli gro, Papa, pli gro.

(Papa Krapo ris ankor plis ler.)

PAPA KRAPO

Koumsa?

TI-KRAPO

Pli gro, Papa, pli gro.

(Enn kou dan enn gran boum, Papa Krapo eklate. Ti-Krapo plonz dan basen pou al kasiet.)

ZISTWAR LATET KOKOM

Dan mo vilaz dan bor lamer ti ena enn peser. Nou ti apel li Latet Kokom. Li ti enn bon dimoun me lakrem dan lalo, pir ki enn zozo touni.

Li ti enn peser lalinn. Tout lazourne li ti asiz dan so pirog, so lamson garni ar labwet dan dilo. Laplipar letan li ti bat lamok.

Enn Vandredi, enn zour zafer drol pou Latet Kokom, pwason pa ti morde ditou. Ler soley ti pre pou kouse enn ti viel ti vinn may dan so lamson. Konper peser ti redi lalinn, tir li andeor dilo, trap pwason la dan so lame, dekros li depi lamson.

Ler ti viel, ki ti bien malen, ti trouv Latet Kokom, li ti koumans tir plan.

- "Tonton Kokom, larg mwa. Les mo vinn gran, gro, ek gra. Lerla ou gagn enn bon kari."

Latet Kokom ti pre pou larg li kan li ti dekouver ti pwason so sinema.

- "To kwar mo latet kokom? Enn ti bouyon viel zordi plis korek ki enn gro kari dime. To plas dan karay, monwar."

ZISTWAR LION EK SASER

Enn lion fatige pe kas enn poz dan lonbraz enn pie dan enn park spesial. Li pe gagn somey kan lavwa enn saser retrete ki pe koz ar so kamarad sikann so zorey.

SASER

Mo dir twa, lion la ti la, zis divan mwa. Mo get li dan so lizie, fran-fran.

KAMARAD

Lerla.

SASER

Lion la kriye ar lafors; ar laraz, mo pli sir. Bann pie tranble, mo dir twa.

KAMARAD

To pa ti per?

SASER

Mwa per? Pa fer riye, matlo! Mo trap mo fizi; mo gard kalm; arm fizi la; vize. Pa kone kifer, mo ti sagren lion la. Mo dir li ale, fonn depi la. Mo dir twa li ramas so lake, disparet. Koumadir li ti bliye kouma rizir.

KAMARAD

Tae! To enn jak twa.

SASER

Sa nanye. Lot zour mo ti pe travers larivier alanaz. Enn kroko...

Lion la rapel enn kapon ki ti tranp so kalson ler li ti kriye enn fwa dan savann. Li pran enn gran respirasion, larg enn rizisman profon koumadir enn volkan pe eripte. Saser vantar fonn.

KAMARAD

Revini matlo! Enn lion dan zou sa.

ZISTWAR LION EK SOURI

[SENN 1]

Enn tanto an ete, apre ki li ti finn bien manze, enn lion ti pe dormi dan so tanier. Enn souri distre pas pre kot so lapat divan.

LION

Eta grigale, ki to pe fer dan mo lakaz. To'nn vinn koken, parye?

SOURI

Ayo! Pardon. Mo'ale toutswit.

LION

Ale? (*Lion la rot enn kou*). Mo nek poz mo lapat lor twa, to vinn satini.

SOURI

Pa fer sa patron.

LION

Patron?

SOURI

Pardon. Mazeste!

LION

To lasans ar twa. Mo fek fini manze. Me ... Ena enn ti kwen vid dan mo lestoma.

SOURI

Ayo, Mazeste! Ou pa pou met enn fatra kouma mwa dan ou lestoma rwayal. Les mwa ale Gran dimoun. Enn zour kikfwa ou pou bizen mo servis.

LION

Mwa, Lerwa Lion, mo pou bizen servis enn nwar touni kouma twa? Pa fer riye, ti fatra. ... Parski to'nn fer mwa riye, mo donn twa enn sans. Ale, fonndos!

[SENN 2]

Enn zour pli tar lion la finn may dan file saser. Plis li debat, plis file la may li. Fatige, dekouraze, lion la ti pre pou zet zarm. Ler li get divan li, pre kot so lapat, li trouv lemesan souri.

SOURI

Alor Mazeste! Ou finn met enn nouvo zile?

LION

Aret radote, ti grengale. To kwar mo anvi badine?

SOURI

Kifer ou an movezimer? Ou madam finn kit ou?

LION

Souri, aret manz mo krann. To pa trouve mo finn zwenn tase. Les mo mor trankil.

SOURI

Silvouple!

LION

Hen!

SOURI

Les mo mor trankil, SIL-VOU-PLE.

LION

Ala to minant la!

SOURI

Ou pa'le mo demay ou?

LION

Sort la ale voryen!

SOURI

Ou bien bizen enn Premie Minis, Mazeste. Ou ou ena misk zean me laservel mwano... Me mwa mo soufle, morde. Nek gete mo bourzwa .

(Souri koumans ronz lakord file, enn par enn, ziska ki enn trou ase gro permet lion sap dan piez.)

Salam, Mazeste. Ou'nn trouve. Souvan nou bizen nou prosen mem si li zis enn ti grengale.

ZISTWAR SERF EK SASER

Enn zour enn zoli kornar, gayar, frengan ek vantar ti bes so latet pou bwar dilo dan enn basen kler. Enn zoli latet serf ti paret divan li. Korn lor so latet ti kouma kouronn lor latet lerwa.

Poulekou, telman li ti pe admir so prop refle dan dilo ki li ti bliye bwar. Souden, ennpanse tris tengn so lazwa. Li ti mazinn so kat lapat.

- "Ayo! Get mo latet kouma zoli. Me kan mo mazinn mo kat lapat mo gagn onte vomi. Zot vilen, meg-meg, kouma golet tir tant dan bazar... Bondie fane!"

Anmemtan enn saser ti pase. Kouma li ti trouv serf la, li ti arm so fizi, vize, pare pou tire. Serf la ti santi danze. So kat lapat fen, elegan ek leze ti permet li demare kouma enn fles. Bal saser ti rat li.

Saser ti resarz so fizi. Letansa, lor so kat lapat rapid serf la ti fini rant dan bwa. Li ti kone ki danze ti pe kontinie aproz. Pa ti kapav perdi letan.

Dan sa bwa la, malerezman, bann brans ti bien ba. Serf la ti fer atansion mem me par malsans so zoli korn ti al tas dan enn fours. Plis li ti debat plis li ti pe maye. Li ti pe transpir gro. Deryer li, li ti tann bot saser lor fey sek. Enn kou li ti tann 'baw'.

Serf la pa ti gagn letan regrete ki li ti admir so korn me ti mepriz so kat lapat.

ZISTWAR SOVSOURI

Enn zour ti ena bel kafouyaz lor later. Bann zwazo, bann reptil, bann zaimo katpat sakenn so kote ti deklar lager. Kifer? Person pa ti tro kone. Zot tou ti pare pou fer ditor zot prosen.

Bann zwazo ti al get sovsouri pou dimann li donn enn koudme. Li ti refize. Li ti dir zot ar mepri ki li pa ti enn zwazo.

Kan bann lezot zaimo ti vinn get li, li ti tret zot mem parey. Li pa ti ranpe, li pa ti mars katpat.

Enn gran sans pou lavi lor later! Lager la ti fizet. Enn kolonb blan ti desann depi lesiel pou dir zot tou chombo, aret fane.

Pou selebre lape, ti ena enn gran fet. Zis enn zaimo pa ti envite. Kisannla? Sovsouri, biensir. Ler li ti rod frode rantre, tou zaimo ti pous li.

"To pa zwazo, to pa ranpe, to pa mars katpat. Peyna plas pou twa."

Sovsouri ti lev so pake, al anpandan lor enn brans pou atann fernwar rantre parski soley ti pe kas so lizie.

Ziska zordi sovsouri toultan anpandan tousel so kote, dan nwar.

ZISTWAR YEV EK BOURIK

Par maler, enn zour enn yev ti tom dan enn danpi. Parwa otour li ti telman ot ki li pa ti kone kouma pou sorti.

Enn bourik ki ti pe pase, arete pou get dan trou danpi.

- "Eh konper Yev, ki ou pe fer dan sa trou la."

- "Dan trou? To latet pa bon! To pa'nn ekout radio? Laseres pou tap plen. Isi dilo plennti-plennti. Degaze vini avan lezot pran tou plas."

Pov bourik ti may dan lak. Li ti sote, rant dan danpi.

Kouma li ti ariv anba, konper Yev pa ti perdi letan. Li ti sot lor ledò bourik, grenp ziska so latet, pran enn lelan, fransi, trap bor danpi, ris so lekor andeor.

- "Salam, salam mo bon bourik. Aster gete kisannla pou vinn tir twa."

San get deryer li ti maron depi laba.

ZISTWAR YEV EK TORTI

Konper Yev ti mari vantar. Partou, li ti pe kriye for-for ki li ti enbatab, ki li ti'nn kas rekor mondial.

Vie Tonton Torti enn zour ti dir li, "Nou met enn go. Mo sir mo manz twa kri."

Konper Yev ti trap so vant riye.

Zour lekours, lor lalign depar Konper Yev ti pe fer so fanor. Li ti pe boufonn Tonton Torti ki ti bos tait.

Ler donn depar Konper Yev ti demare kouma enn fles, fize spasial manti. Tonton Torti ti pe avanse tipa-tipa kouma enn revey.

Apre senk minit Konper Yev ti get deryer. Torti nayba. Ler li ti get akote ki li ti trouve? Enn karo leti. Li ti pez enn gran kout fren, ploye, rant direk dan karo, plen so boyo e lerla li ti al kas enn poz anba enn pie. San atann, somey ti sarye li dan so lebra.

Dan enn rev li ti tann aplodisman. Li ti tann lafoul kriye, "Viv Yev, viv Yev". Ler li ti ekout pli bien, li ti gagn sier frwad. Lafoul ti pe kriye, "Viv Tonton Torti; viv Tonton Torti".

Li ti drese lor vites, ti redemar kouma enn fles. Me ti tro tar.

Tonton Torti ti gagn so paryaz.